

„A kertészeti pályázatokban rejlő lehetőségek, különös tekintettel a gazdaságátadásra, a vízgazdálkodásra, valamint a fiatal gazdák és a termelői együttműködések támogatására.”

AGRÁRMINISZTERIUM

Hubai Imre
Államtitkár
Agrárminisztérium



XIV. Magyar Paprika Napja
2025. augusztus 29.

Termelői szervezetek a zöldség-gyümölcs ágazatban 2024-ben



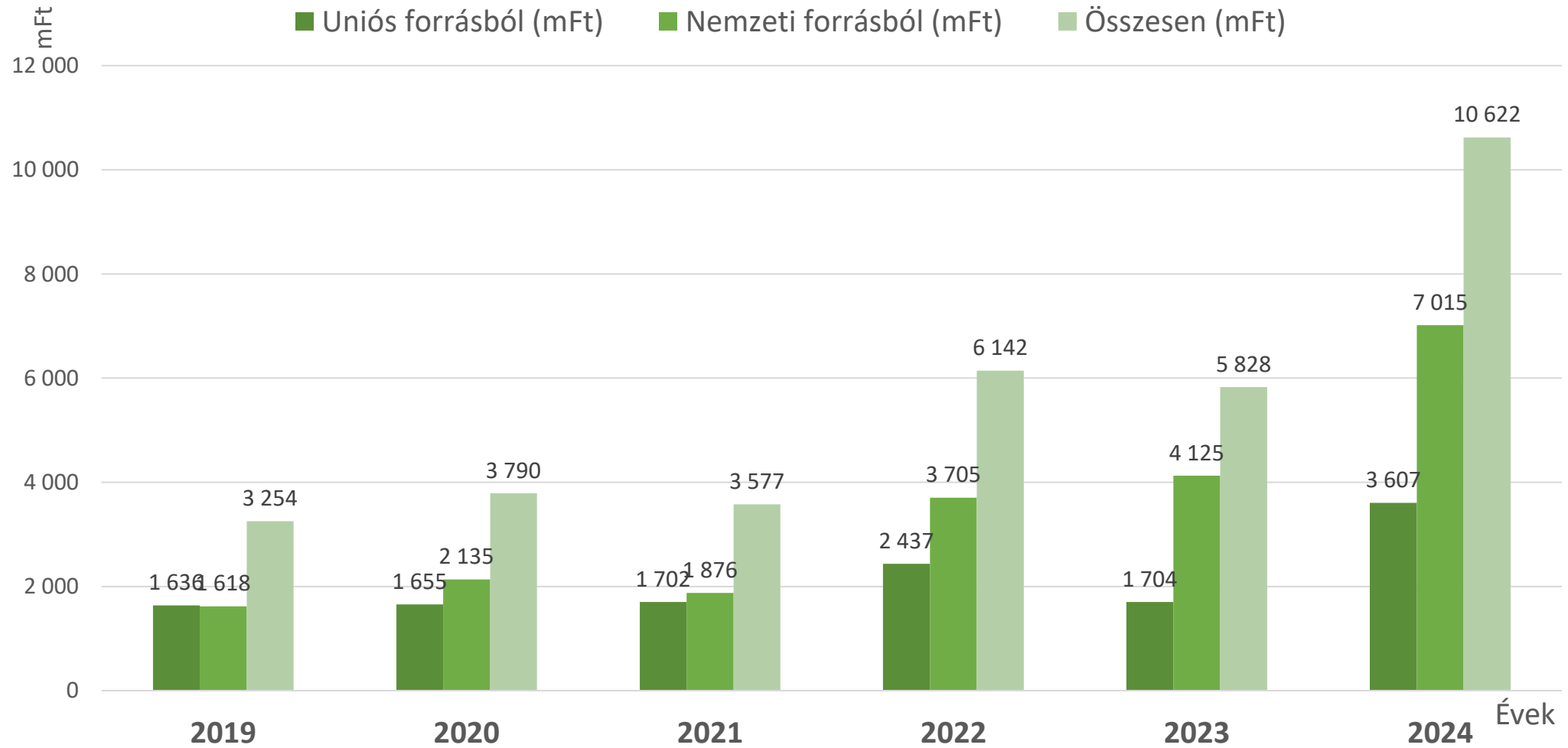
- **48** termelői szervezet működik a zöldség-gyümölcs ágazatban
- **Értékesített termésmennyiség 473 ezer tonna**
 - ebből 407 ezer tonna a tagi áru (86%)
- **A tagi termőterület: 26.670 ha** - 63%-a gyümölcsös, 37%-a zöldségtermő terület
- **A forgalmazott áru értéke 127 milliárd forint**, amelyből
 - 107 milliárd forint a saját tagságuk termékeinek ellenértéke, amely 84%-ot tesz ki
 - az egyéb, nem tagi termék aránya 10%
 - más TÉSZ tagjaitól származó termék aránya 6%
- Az értékesített áru mennyiségének nagyjából a **felét (54%) friss piacra** értékesítik, **másik fele (46%) feldolgozásra** kerül.
- A forgalmazott termékek értékének megoszlását tekintve **96 milliárd Ft értékben friss piacra (76%)**, és **31 milliárd Ft értékben feldolgozásra (24%)** kerül az áru.

TÉSZ támogatások



Működési alapok támogatása	Uniós forrásból (mFt)	Nemzeti forrásból (mFt)	Összesen (mFt)
2019	1 636	1 618	3 254
2020	1 655	2 135	3 790
2021	1 702	1 876	3 577
2022	2 437	3 705	6 142
2023	1 704	4 125	5 828
2024.	3 607	7 015	10 622

TÉSZ támogatások



Vidékfejlesztési beavatkozások

Vidékfejlesztési Program (2025 év végén zárul),

Folytatása a **KAP ST**, melynek forráskerete **5.651** milliárd forint,
ebből a vidékfejlesztés, azaz a **KAP II. pillére közel 3.153** milliárd forint

A vidékfejlesztési források több mint fele gazdaságfejlesztést finanszíroz:

- versenyképességet és hatékonyságot növelő beruházások támogatása
- ahol igazolást nyer a hozzáadott értéke és pénzügyileg megalapozott
- 2023-2027-ig lesz lehetőség a legtöbb jelenleg is alkalmazott intézkedés fenntartására
- 2025 augusztus végére **49 pályázati felhívást** jelentetett meg az AM, **1.524 milliárd forint keretösszeggel**.
- fejlesztési lehetőségek a kertészetek, az állattartók, az agrár-környezetgazdálkodást vagy az ökológiai gazdálkodást folytató gazdálkodók, az élelmiszer- és feldolgozóipari szereplőknek
- **kap.gov.hu honlapon található részletes menetrend**

A kertészeti üvegházakhoz, hűtőházakhoz kapcsolódó fejlesztések támogatását célzó felhívás

Kiemelt figyelmet kap a **kertészeti növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók** támogatása:

- kertészetek versenyképességének növelése,
- az új, innovatív és környezetbarát technológiák alkalmazásának ösztönzése
- fejlesztések előmozdítása.

Megjelenés: 2024. június 26-án

Kérelmek benyújtása: 2024. szeptember 24.- október 21. napjáig, 2 szakaszban

A felhívás célja: új, innovatív és környezetbarát termesztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása, az energiafelhasználás hatékonyságának javítása. Hazánk geológiai adottságai alapján kifejezett cél a geotermikus hőenergia-potenciál kiaknázása.

Támogatható tevékenységek:

- a kertészeti termelőtevékenységet szolgáló létesítmények építése, fejlesztése, korszerűsítése;
- post-harvest fejlesztések;
- energiahatékonyság javítására vonatkozó tevékenységek;
- megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazás.

Rendelkezésre álló forrás: 50 Mrd Ft

Támogatás mértéke: legfeljebb 5 milliárd Ft

Benyújtott támogatási kérelmek: 290 db 113,1 Mrd Ft

Az első támogatói döntések augusztus végén születnek meg, melyet **szeptemberben további döntések követnek**

Termelői generációváltás ösztönzése

A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása felhívás

Rendelkezésre álló forrás: 79 Mrd Ft

Felhívás megjelenése: 2025. május 15.

Benyújtott támogatási kérelmek: 1.328 db 78,6 Mrd Ft

Fiatal gazdák indulásának támogatása a generációs megújulás érdekében

- **Keretösszeg: 39 milliárd forint, Induló támogatás 14,6 millió Ft**

Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak megvalósulását

- **Keretösszeg: 40 milliárdos forint, 10,5-75 millió forint összeg közötti támogatás**
- **Támogatás mértéke az összes elszámolható kiadás 70 százaléka.**

Támogatható tevékenységek:

1. célterület - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával: az üzleti tervben vállalt, azzal szorosan összefüggő, kapcsolódó kötelezettségek teljesítése.

2. célterület - Fiatal mezőgazdasági termelők beruházásainak támogatása

B) Kertészeti termelőtevékenység fejlesztése

C) Terménytisztítók és terményszárítók létesítése, terményszárítók, terménytisztítók és terménytárolók technológiai korszerűsítése, továbbá a kapcsolódó eszközök, technológiák létesítése, beszerzése és technológiai felújítása:

D) Gyümölcstermő-, gyógy-, aroma- és fűszernövény, borszőlő ültetvény telepítése

„Gazdaságátadási együttműködés támogatása” felhívás

- **Új eszköz!**
- **Jogszályi alapjait az agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény teremtette meg**
- **Támogatási kérelmek benyújtása:** 2025. augusztus 28 –tól 2026. július 1. napjáig **4 benyújtási szakaszban.**
- **A felhívás célja** a gazdaságátadás ösztönzése, a családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése. A már működő és versenyképes mezőgazdasági üzemek tovább működtetése és fejlesztése hozzájárul a mezőgazdaság versenyképességének fenntartásához és javításához.
- A generációváltást elősegíti, ha a nyugdíjkorhatárhoz közel álló, vagy azt már elérő gazdálkodók mezőgazdasági üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át. A felhívás ezt az együttműködést kívánja ösztönözni.

Támogathatók a gazdaságátadási szerződés megvalósításával összefüggő tevékenységek.

Forrás: 10 Mrd Ft, támogatás mértéke legalább 4, legfeljebb 20 millió Ft.

A rövid ellátási láncok (REL) fejlesztésének, kialakításának támogatására **ÚJ PÁLYÁZAT**

Keretösszeg: 1,6 milliárd forint

Támogatási kérelmek benyújtása: 2025 május 14-től, 2 benyújtási szakaszban, a harmadik szakasz 2026. január 14. napjától

Felhívás célja: termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti szoros kapcsolatok létrehozásával együttműködések kialakítását támogatja. Célja, hogy biztosítsák a termelők számára a méltányos megélhetést, a fogyasztóknak pedig a bizalmon alapuló élelmiszer-ellátást.

Ösztönözzük: REL együttműködésben az élelmiszerek értékesítését, tárolását, hűtését, csomagoláshoz szükséges konténerek-, illetve élelmiszer-automaták beszerzése

A felhívás támogatja a REL együttműködés által árusítani kívánt élelmiszerek értékesítését, tárolását, hűtését, csomagolását szolgáló konténerek beszerzését, illetve élelmiszer-automata beszerzését is.

Kedvezményezettek köre:

mezőgazdasági termelőnek minősülő egyéni vállalkozó, szociális szövetkezet, egyházi vagy önkormányzati fenntartású intézmény, non-profit szervezet, vendéglátó-ipari vállalkozás, közétkeztetésben vagy piacszervezésben tevékenykedő vállalkozás

Feltétel a konzorciumi forma, amelynek közös célja a megtermelt termékek közvetlen fogyasztóhoz juttatása.

Támogatás mértéke: maximum 70 millió forint

Támogatási intenzitás mértéke 100 százalék, míg a megvalósítani kívánt tervükben megfogalmazott célok eléréséhez kapcsolódó **beruházások megvalósítása 65 százalékos támogatási intenzitással** támogatott.

Benyújtott támogatási kérelmek: 32 db 1,9 Mrd Ft

Az öntözési infrastruktúra



- Jelenleg Magyarországon található **12 vízügyi igazgatóságból** 11 területén zajlik rendszeresen mezőgazdasági vízszolgáltatás.
- Az **országban 78 vízszolgáltató rendszer** található, melyek 176 vízszolgáltató egységre oszlanak,
 - 76 rendszer és 124 egység üzemel
 - 29 egység használaton kívül van
 - 23 db egység üzemképtelen
- Magyarországon a **vízgazdálkodási kérdések főszabály szerint** (mezőgazdasági célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízellátási intézkedés engedélyezését kivéve) az **Energiaügyi Minisztériumhoz** tartoznak.
- Az öntözési gazdálkodás hatékonyságának növelése érdekében az **AM és az EM** vízkínálati oldalon jelentkező feladatainak összehangolása **szoros együttműködés** keretében valósul meg, így biztosítva, hogy az öntözéshez a szükséges mennyiségű víz a kívánt helyre biztonsággal eljuthasson, ott rendelkezésre álljon.

Az öntözött területek nagysága



	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Országosan összesen	Legalább egyszer öntözött alapterület országosan összesen, ha									
	115 035	97 741	101 405	96 849	101 097	111 850	105 506	133 126	119 113	130 707
	Egy hektárra felhasznált öntözővíz mennyisége országosan összesen, m ³ /ha									
	1 414	1 085	1 311	1 254	1 077	1 135	1 224	1 346	1 124	1 224

Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mez/hu/mez0094.html

Az öntözési igazgatási szerv feladatai



- **2020. január 1. öntözéses gazdálkodásról szóló törvény**
- **Agrárminisztérium** létrehozta **öntözési igazgatási szervét** a Nemzeti Földügyi Központban (NFK).
- NFK 2024. május 31. napjával megszűnt. Az öntözési igazgatási szerv feladatait az AM vette át. Az AM fő feladatai közé tartozik az öntözni kívánó gazdák együttműködési keretét adó fenntartható vízgazdálkodási közösségek (korábban öntözési közösségek) megalakulásának támogatása.
- **314 fenntartható vízgazdálkodási közösséget** elismerése, **összes öntözött területe** több mint **104 000 hektár**, ebből az újonnan öntözni kívánt terület **több mint 88 hektár**.
- Az önkéntesen megalakuló közösségek öntözési körzeteire az AM környezeti körzeti terveket készített:
 - **három eljárás** (környezetvédelmi, természetvédelmi és talajvédelmi) **részleges**,
 - **két eljárás** (erdészeti, bányászati) **teljes kiváltását eredményezik**.
 - Ez idáig 32 db környezeti körzeti terv készült el és került jóváhagyásra,
 - jelenleg 10 db környezeti körzeti terv folyamatban, összesen **27.982 hektárt érint**.

Agrárminisztérium vízbiztonság megteremtése érdekében tett lépései



- MATE az AM támogatásával **leválogatta azokat a területeket, ahol a területi vízvisszatartás megvalósítható.**
- **2023-tól szántóterületen, 2024-től +a gyepterületen, 2025-től +állandó kultúrák területén** levő vagy időszakos „kis vizes élőhelyek” is támogathatóak
- **2025 az ökológiai célú vízpótlásra használt terület** fogalma és támogatáspolitikai szabályozás
- Agrártámogatásokban **kötelező erózióvédelmi és talajtakarási előírások** a vízmegtartást szolgálják.
- **2023 Agro-ökológiai Program** indul, gyakorlattal támogathatják a gazdálkodók területeinek vízmegtartását.
- **2024** AM megbízásából az AKI, az Országos Vízügyi Főigazgatóság, a MATE ÖVKI és a NAK falugazdász-hálózata **országos felmérést végzett**, a gazdálkodói vízvisszatartási hajlandóság és tudás megismerésére a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken.
- meliorációs tervvel rendelkező területek felmérésére és az Országos Meliorációs Kataszter kialakítására.
- AM felel Magyarország Helyreállítási és Ellenállási Tervének D Vízgazdálkodás komponensén belül a „Szemléletformálás” **reform megvalósításáért**

Aszályvédelmi Operatív Törzs



- **Kormány aszály-veszélyhelyzetet hirdetett és létrehozta az Aszályvédelmi Operatív Törzset (AVOT)**
- AVOT feladata intézkedések kidolgozása a mezőgazdasági termelők vízhez juttatása érdekében
- **Azonnal végrehajtandó vízvisszatartási intézkedések** kezdődtek meg. Aszályvédelmi Akció Terv alapján a beavatkozások megvalósítására **4,7 milliárd forintot** biztosított a vízügyi ágazat részére.
- Az **Aszályvédelmi Akció Terv** alapján 2025. augusztus 31-ig az alábbi beavatkozások végrehajtása történik meg:
 - A vízpótlás bővítéséhez szükséges vízépítési tárgyú beavatkozások, és a vízpótlás bővítéséhez szükséges egyéb beszerzések és beavatkozások **bruttó 3.174.517.050 Ft költséggel**.
 - Holtágak feltöltése a maximális tározókapacitás eléréséig **bruttó 1.525.482.950 Ft költséggel**.
- 33. héten aszályvédekezés keretében a vízmegtartási intézkedésekkel **969 millió m³ víz tározása valósult meg**:
 - a mederben megtartott víz összesen 204 millió m³,
 - a holtágakban, tározókban és táji elárasztással megtartott víz összesen 151 millió m³,
 - a duzzasztók bögéiben pedig 614 millió m³ az eltározott víz.

Mezőgazdasági vízhasználattal kapcsolatos kedvezmények



- 2023-ban és 2024-ben a Kormány átvállalta a **mezőgazdasági vízszolgáltatási díj megfizetését**.
- 1128/2025. (IV. 22.) Korm. határozat értelmében az érintett mezőgazdasági termelők a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás elősegítése és a piaci versenyképességük megőrzése érdekében a korábbi évekhez hasonlóan **2025-ben is mentesülnek** az állami tulajdonú vízellátási társaságokon keresztül történő **mezőgazdasági vízszolgáltatás díj megfizetése alól**.
- **Vízkészletjárulék megfizetésével kapcsolatos kedvezmények** (öntözési célú vízhasználat esetében):
 - *vízjogi engedélyenként az **évi 400 000 m³-t** vagy*
 - ***vízhasználónként** az általa öntözött terület után **hektáronként az évi 4 000 m³-t,***
 - *a halgazdálkodási és rizstermelési célú vízhasználat esetében vízjogi engedélyenként*
 - felszínelvételre jogosultok esetében az évi 400 000 m³-t,
 - felszíni vizet használók esetében hektáronként az évi 25 000 m³-t meg nem haladó vízmennyiség után.

Öntözésfejlesztési pályázatok I.



Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli komplex beruházások támogatása pályázati felhívás

Keretösszeg: 49,3 milliárd forint

Kedvezményezettek köre: mezőgazdasági termelők

állami elismeréssel rendelkező együttműködések: TCS, TÉSZ, TISZ

fenntartható vízgazdálkodási közösség

Támogatás mértéke: min. 200 millió forint, maximum 5 milliárd forint

Támogatási kérelmek benyújtása: 2025. március 4. napjától, 3 benyújtási szakaszban, a 3. szakasz 2025. szeptember 30.-tól

Az első támogatói döntések várhatóan 2025 utolsó negyedében születnek meg.

Benyújtott támogatási kérelmek: 90 db 76 Mrd Ft

Öntözésfejlesztési pályázatok II.



Öntözésfejlesztési és vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemben belüli beruházások

Keretösszeg: 16,5 milliárd forint

Támogatási összeg: maximum 200 millió forint

Támogatható tevékenységek köre:

- öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások, a vízvisszatartás
- létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészletgazdálkodás biztosításával, a
- melioráció és a vízfelhasználáshatékonyság javítása
- öntözőberendezések energiafelhasználás hatékonyságának javítása.

Támogatási kérelmek benyújtása: 2025. szeptember 2-től, 3 benyújtási szakaszban lehet ismételten benyújtani

Az első támogatói döntések várhatóan 2025 utolsó negyedében születnek meg.

Benyújtott támogatási kérelmek: 218 db 16,5 Mrd Ft

Szabadföldi paprikatermesztés Magyarországon



- **Termőterülete** az elmúlt 10 évben **nagyon ingadozott, 2024-ben 950 ha**
- **Termésmennyiség** is **nagyon ingadozó** volt az elmúlt 10 évben, 16 és 38 ezer tonna között váltakoztak a betakarított mennyiségek (Fruitveb, NAK adat)
- **2025-ben** tovább csökkent a **szabadföldi paprika** termesztőterülete, **842 hektár** és **556 gazda** foglalkozik étkezési paprika termesztésével (Egységes Kérelem adata)
- **A klímaváltozás hatására tovább növekszik a termesztés bizonytalansága** (jégeső, vihar, fertőzések).
- Az intenzív szabadföldi paprikatermesztés **tőkebefektetései** az elmúlt években drasztikusan emelkedtek (palánta, vetőmag, (hibrid), inputanyagköltség, munkabér).
- **Akut munkaerőhiány**, mely elsősorban a betakarításnál jelentkezik.

Hajtatott paprikatermesztés Magyarországon



- **Hajtatott zöldségfélék termőterülete** nőtt a modern termesztő berendezések, termesztéstechnológia miatt
- Szinte egész évben lehetőség van a termelésre és a piacok ellátására, a termelési időszak széthúzására, ezáltal a hazai ellátás bővítésére, valamint nagyobb lehetőség nyílik az exportpiacok növelésére is.
- Az elmúlt évtizedekhez képest a **paprikahajtatás területe lecsökkent, 2023-ban 1.090 ha volt, termésmennyiség 138 ezer tonna** (NAK és Fruitweb becslés)
- **Üvegházakban 100-105 hektáron** folyik, az összes üvegházi felület fűtött és 98-99 %-ban termálvízzel történik.
- Hagyományos "magyar fehér tölteni való paprika" fogyasztása a **legnagyobb mennyiségű**
- **Folyamatosan nő** a pirosra érő kaliforniai-, pritamin-, kápia-, és bocskor típusú paprikák iránti igény és termesztés
- Az üvegházakban a paprikafélék megoszlása a következő:
70-75%-ban TV paprika, 15-20 %-ban Hegyes erős fajták és az egyéb fajták teszik ki a maradék 10-15%-ot.
- **Elérhető hozamok: TV paprika** 22-25 kg/m², **Hegyes erős** 9-10 kg /m², **Kaliforniai** 20-25 kg/m².

Étkezési paprika kereskedelme



- **Behozatal tendenciájában csökkent** az elmúlt években (2024-ben 7.500 tonna)
- **Külkereskedelmi mérlegünk pozitív**, a kivitel jelentősen ingadozik, 15-22 ezer tonna között.
- **Bővítésre ad lehetőséget a kaliforniai paprika** termelése (korszerű, magas légterű üvegházakban), valamint fóliákban a **kápia típus és a paradicsompaprika** termesztése.
- **A magyar téli termelés fokozása jelenleg nem versenyképes az import áruval szemben** (fényhiány, fűtési költségek miatt). Ezért hosszú távon is főleg a hidegfóliás termesztés lesz gazdaságos termesztési mód Magyarországon.
- A behozatal csökkenése mutatja a fogyasztói szokások változását, hiszen szinte teljes egészében a kaliforniai típusú paprikák teszik ki, melyek termelése ma még kisebb volumenű hazánkban.
- A fogyasztási szokások változása miatt a vevők inkább a **színesre érő fajtatípusokat** keresik.
- 2016 óta a paprika belföldi fogyasztása jelentősen csökken, évek óta 8-8,8 kg ingadozik

Fűszerpaprika termesztése és kereskedelme



- **Termőterülete** egyre csökken (KSH)
- **2024-ben 1.410 ha** volt
- **2024-ben** a termés mennyisége pedig **15 ezer tonna** körüli
- 2025-ben szerint tovább csökkent a termőterület **1.298 hektárra** és a **gazdálkodók száma 522-re** (Egységes Kérelem adata)
- A bejelentett területek háromnegyede Bács-Kiskun és Csongrád-Csanád vármegyékben van.
- **Export-import egyenlegünk** értékét tekintve 2023-ban még megmaradt pozitívnak, de 2024-ben már 617 millió Forint a deficit.
- Mennyiségben a külkereskedelmi egyenleg 2.700 tonna deficitet mutat (4.504 tonna import, 1.820 tonna export).



A piac láthatóan megváltozott, a tömegtermelés kora lejárt.

Amikre fókusználunk kell:

- Saját termékfeldolgozás és postharvest beruházások erősítésére
- A termelési kockázatokat csökkentő fejlesztések támogatására
- Közvetlen értékesítés és a kistermelői értékesítés lehetőségeinek erősítésére
- Biotermék-előállításban lévő lehetőségek kihasználására.



Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!